

Kestävän kehityksen toimintamalli osaksi asukkaiden arkea 1.1.2022-31.03.2023

Tavoitteena oli, että

- kunnan kestävyystyö on asukaslähtöistä ja osallistavaa
- kunnan sisäinen kestävä kehitys poikkihallinnollinen yhteistyö ja johtaminen vahvistuvat
- kunnan kestävyystyö ja sen taloudelliset hyödyt on tehty näkyviksi
- luonnon monimuotoisuuden edistäminen kaupungin eri alueilla.

Kokeilussa toteutettiin aluetoimikuntien ja Kouvolan kaupungin työntekijöiden toimesta

- Luentoja ja tapahtumia
- Lavaviljelyä palvelutalojen, asumisyksiköiden ja vuoropäiväkotien kanssa
- Kerättiin ja opastettiin luonnonkukkien siementen keruuta ja perustettiin luonnonkukkaniittyjä
- Poistettiin vieraslajeja
- Istutettiin marjapensaita päiväkotien ja koulujen pihalle
- Tuotiin mehiläispesiä yhdelle alueelle ja seurattiin livestreamilla mehiläisten elämää
- Tehtiin linnun- ja lepakonpönttöjä sekä hyönteishotelleja
- Ratamo-terveysmetsään tehtiin lahoppuupenkkejä ym.
- Maahanmuuttajille järjestettiin ruokatuotteiden tekokurssi.

Kuva Jere Nieminen. Luonnonkasvien siementen keruu

Kestävän kehityksen toimintamalli osaksi asukkaiden arkea

TULOKSET

- Kestävän kehityksen työn asukaslähtöisyys ja osallisuus lisääntyi hankekokeilujen ja tapahtumien avulla.
- Luonnon monimuotoisuus -teemalla pilotoitiin asukkaiden hankeideointia. Tuloksena toteutettiin kokeiluja alueilla.
- Ymmärrys kestävästä kehityksestä ja erityisesti hankkeen teemana olleesta luonnon monimuotoisuudesta lisääntyi.
- Kunnan sisäinen kestävä kehityksen poikkihallinnollinen yhteistyö kehittyi. Ohjaus- ja projektiryhmissä oli edustajat kaupungin eri toimialoilta sekä yhdistysten ja aluetoimikuntien edustajia.
- Taloudellisia hyötyjä saatiin erityisesti aluetoimikuntien hankkeiden sosiaalisen kestävyden ja hankintojen ekologisuuden avulla.
- Verkostomainen työ Kouvolan eri alueilla toimivien aluetoimikuntien, kaupungin työntekijöiden, asukkaiden, koululaisten, opiskelijoiden, maahanmuuttajien, yritysten, yhdistysten ym. toimijoiden kanssa lisääntyi.
- Kokeilussa kehitettiin ammattiopisto Edukon opiskelijoiden kanssa mahdollisuutta ja tietoisuutta luonnonkasvien keruusta liiketoimintamahdollisuutena.
- Hankkeiden välinen yhteistyö kehittyi. Ruovikosta lentoon -hankkeesta saatujen oppien avulla järjestettiin maahanmuuttajille ruokokurssi. Ratamo-terveysmetsähankkeen kanssa toteutettiin terveystieteiden opiskelijoiden suunnittelema lahoppuupenkkejä ja hyönteishotelli.

VAIKUTUKSET

- Kestävän kehityksen raportointi kehittyi. Aluetoiminnan kestävyystyötä raportoidaan kaupungin ympäristöohjelman ja hyvinvointikertomuksen yhteydessä. Lisäksi aluetoimikunnat raportoivat hanketoiminnastaan asukkaille ja elinvoimajaostolle. Taloudellisista hyödyistä raportoidaan käyttöön otettujen hanketoiminnan indikaattoreiden ja vaikuttavuusmittareiden avulla.
- Aluetoimikuntien työssä otetaan käyttöön Kestävän kehityksen hanketoimintamalli, johon kuvattiin aluetoimikuntien hankeprosessi. Hankehakemukseen lisättiin tarkasteltavaksi kestävä kehityksen indikaattorit.
- Kokeilun myötä vaikuttavuuden mittausta lisätään. Johtamisen vahvistamiseksi kehitettiin hankkeille vaikuttavuuden mittarit. Kouvolan ympäristöohjelmaan lisättiin toimenpiteiksi ”Aluetoimikuntien hankkeissa käytössä kestävyysnäkökulma” sekä ”Kestävän kehityksen huomiointi tapahtumissa.”
- Kokeilussa opittua voidaan hyödyntää aluetoimikuntien hanketoiminnassa, tuotteiden suunnittelussa ja tekemisessä, yritystoiminnassa, hankeyhteistyössä, kaupungin hanketyössä laajemmin ja verkostojohtamisessa.
- Perustettuja niittyjä ja lavaviljelyä kehitetään edelleen. Ylläpitoon on saatu mukaan kouluja, yhdistyksiä ja asukkaita. Pelkkien kasvien kasvattamisen sijaan on niittyjen suunnittelussa otettu huomioon niiden kiinnostavuus, asukkaiden osallistumismahdollisuudet, luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja alueen virkistyskäyttö.
- Osallistuvan budjetoinnin pilotista saatiin mallia Kouvolan osallistuvalla budjetoinnille.
- Kokeilun tuloksena syntyneitä toimintamallia voidaan hyödyntää kuntien hanketoiminnassa ja verkostotyössä.
- Maahanmuuttajien ruokokokeilussa tehtyjä tuotteita voidaan hyödyntää jatkossa sekä mahdollisesti lisätä kurssitoimintaa. Kokeilu voi laajentua myös muihin kuntiin
- Sosiaalinen kestävyys, yhteisöllisyys, hyvinvointi, merkityksellisyys ja vastuu ympäristöstä kasvoi

Yhteistyössä

- Ympäristöministeriö
- Kouvolan kaupunki
- Kouvolan aluetoimikunnat
- Ratamo-terveysmetsähanke
- Ruovikosta lentoon -hanke
- Oppilaitokset, Eduko, Xamk
- Yhdistykset: Kymenlaakson kylät, Pohjois-Kymen Luonto, Maatiainen, VilliVyöhyke, Pro Agria ym.
- Palvelutalot, asumisyksiköt, päiväkodit
- Asukkaat
- Yritykset: Kymin Nikkarit, Hemcare, Same-e-Yes, Suomen Kasvualusta, Virpin keittiö
- Asiantuntijat: Kasviasiantuntija Anni Kiviniemi, toimittaja, kirjailija Juha Kauppinen
- Kestävästi luonnosta osuuskunta
- Opintoharjoittelun tekijä Marjo Valkonen, diplomityön tekijä Emilia Hiltunen
- Seurakunta

Kestävän kehityksen toimintamalli osaksi asukkaiden arkea

SUOSITUKSET TULEVILLE TOTEUTTAJILLE VASTAAVAN PROJEKTIN LÄPIVIEMISEKSI TAI SEN JATKOKEHITTÄMISEKSI

- Ydinryhmän perustaminen, jossa asiantuntijuus kehittämispalveluista/strategiasta, ympäristöpalveluista ja hyvinvointipalveluista
- Projektiryhmän edustajat organisaation sisältä eri palveluista, sekä keskeisistä toimijoista
- Verkostojohtamisen osaaminen monitoimijaprojekteissa
- Osallistava hankeideointi ja hankesuunnitelmat budjetiteineen
- Resurssi myös talouspalveluista ja viestinnästä
- Verkostomaisille projekteille lisää aikaa. Vuosi on liian lyhyt.
- Viestintää laajasti eri kohderyhmille. Päätöksentekijöille myös tietoa, muutakin kuin toimenpiteiden seuranta.
- Kunnille hyvä laatia hankeohjeistus resurssineen.
- Omarahoitusosuuden huomioiminen toiminnassa.
- Vapaaehtoistyön merkitys, voiko olla verkostomaisessa työssä omarahoitusta?
- Kestävä kaupunki -hankekokonaisuudessa yhteiskokoukset ja yhteistyö lähihankkeiden kanssa.
- Opiskelijoille harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen
- Päätoiminen projektipäällikkö
- Työn tuloksen, Kouvolan hankkeessa toimintamallin, rakentaminen projektin kuluessa.
- Viestintä koko projektin ajan. Viestinnän mahdollistaminen myös verkostoissa, esim. Kouvolan aluetoimikuntien viestintävastaavat
- Tarkistus, missä mennään noin puolivälissä projektia. Kouvolassa teetettiin kysely hankkeen ohjaus- ja projektiryhmille sekä aluetoimikunnille.
- Valmius muuttaa ja kehittää toimintatapoja.
- Projektisivuston perustaminen (muistot, keskeiset asiakirjat, asiakirjojen muokkaus ym.)
- Asukas- ja aluetiedon hyödyntäminen, tapahtumissa kestävän kehityksen huomioiminen, verkostojohtaminen ja -työ sekä poikkihallinnollisen kestävyystyön edistäminen nousivat hankkeen myötä tulevaisuuden kestävän kehityksen kehittämistehtäviksi.

KEHITTÄMISHANKKEEN KUSTANNUKSET JA RESURSSIT

- Ympäristöministeriön rahoitus 75.000 e
- Kouvolan omarahoitus 50.000 e
- Kustannukset 15.2.2023 mennessä 41.256 e (netto)
- Saatu rahoitusta 15.2.2023 mennessä 33.000 e
- Arvio tulevista kuluista 25.000 euroa

- Palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut vuosi 2022 yhteensä 19.074 e
- Tulossa palkat ja henkilösivukulut tammi-maaliskuu 2023
- Omarahoitusosuudessa myös aluetoimikuntien jäsenten kokouspalkkiot 1.700 e